

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednim prilagam ter s „Kašipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vas leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
šest let 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici, 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“. A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in posamični se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. L. v. i. d.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi na: se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamske in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici št. 4 Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Ricmanjsko vprašanje.

Jedno izmed prav važnih slovenskih vprašanj je brez dvoma ricmanjsko. Naravnost občudovanja so vredni priprosti Ricmanjci, ki se borijo tako samozavestno, tako prepričano, tako navdušeno in tako dosledno za svobodo vesti, za svobodo veroizpovedanja in pa proti izkoriščanju in izmозgovanju od strani katoliških župnikov, oprtih na moč politiske oblasti. Malo prijateljev imajo Ricmanjci, pa dosti nasprotnikov. Gotovo je, da vsak pošten Slovenec součustvuje z njimi, gotovo je pa tudi, da jih blatijo naši klerikalni listi ter da stojijo na takem stališču, kakor tržaski škof Nagl pa vlada, ki hočeta pokoriti Ricmanjce ter jih pahniti nazaj v sužnjost dolinske duhovščine. Včasih smo čuli še precej lepe glasove o Ricmanjih iz Trsta, ali le-ti so utihnili, in če bi Slovenci ne imeli naprednega časopisa z dnevnikom, bi se najbrže sploh nič več ne čulo o Ricmanjih. Zalostno je to, ali tako je.

V „Slov. Narodu“ je izšla vrsta člankov, v katerem se opisuje z nova ricmanjsko cerkveno vprašanje, kjer pa je povedano tudi še marsikaj, kar poprej ni bilo znano. Ker so ti članki velezanimivi in ker smo bili opozorjeni na nje tudi naravnost iz Ricmanj, podajamo tu iz njih nekoliko posnetka.

V Ricmanjih že 18 mesecev ni bil krščen noben otrok, ni bil nihče cerkveno pokopan in nobene cerkvene poroke ni bilo. Ricmanjsko cerkveno vprašanje je še vedno nerešeno. Sicer imamo zakone, ki določajo vsakemu versko svobodo — ali kaj takega ni za slovenskega kmeta! Slovenski kmet mora molčati pa plačevati in ostati v veri, kakor hoče škof pa vlada. Če bi živel Jožef II., potem bi že bilo prav, ali Jožefov II. je malo v zgodovini. Pod njim je bila ustanovljena za Ricmanje samostalna duhovnija, in če bi slo po pravici, bi morali imeti v Ricmanjih že davno svojo župnijo; tako pa imajo vedno le še kaplanijo ter spadajo pod dolinsko župnijo. Seveda to nese, in stotakov, takorekoč darovanih, niso bili pri volji pustiti dolinski župniki. Dolinska duhovnika sta prejela iz Ricmanj po 450—500 gl., za to pa je opravil dolinski župnik eno maso

na leto, kaplan pa kakih sedem ali pa še toliko ne. Druhih opravil nista imela v Ricmanjih. Če niso imeli v Ricmanjih kaplana, je opravljal ta posel kaplan iz Borsta, katerega je bilo treba seveda odškodovati. Če so pa hoteli imeti ob nedeljah in praznikih maso, potem so morali v Trst po kakega duhovnika, ki seveda tudi ni prišel zastonj. Tako so plačevali včasih 4 duhovnike, imeli pa niso nobenega. Če so ga imeli, so morali prispevati k njegovi plači, poleg tega pa plačevati tudi duhovščino v Dolini. — Cerkevno premoženje ricmanjsko so upravljali župniki iz Doline, in sicer tako, da je tega premoženja na papirju 40.000 K, v resnici pa ga ni niti 20.000 K. Vrh vsega drugega so bili ti duhovniki neljubezni z Ricmanji, prijazno lice so imeli zanje le ob času trgatve! — Če je kdo potreboval izpisek iz cerkvenih knjig, je moral po ta izpisek najprej k domačemu kaplanu, potem pa v Dolino, eno uro daleč, kjer je župnik prepisal izpisek, djal nanj kolek, za kar je bilo treba šteti 50 krajcarjev takse. Koliko časa se je izgubilo tako! Opetovano in opetovano so prosili Ricmanjci, naj se odpravijo taki neznosni odnosi, prosili so in presili, ali vse je bilo zaman. Ko je umrl leta 1899. župnik v Dolini, Ivan Varl, so se obrnili takoj zopet do tržaskega ordinarijata in do namestništva za pomoč, da bi se Ricmanje končno otreslo Doline ter dobilo svojo župnijo. Kaplanije Borst, Boljunc, Klanec in Podgorje so se jim pridružile. Ranjkemu škofu Šterku so vse razložili ustmeno. Na to so pripoznali na ordinarijatu pa tudi na namestništvu, da Ricmanjci po krivici plačujejo dolinsko duhovščino. Obljubljali so marsikaj, razpisali župnijo v Dolini z dodatkom, da jo lahko vsaki čas razdelijo, ali to je bile le navidezne, kajti poiskali so župnika, o katerem so sodili, da užene Ricmanjce v stari tir. Instalirali so novega župnika Zupana na vse stare „pravice“ dolinske župnije. Potem šele so sklicali v Dolino neko komisijo glede ustanovitve novih župnij v Ricmanjih in že navedenih treh sosednjih krajih. Povabili so srenjske poglavarje in druge veljavne moče. Okoli 100 jih je bilo. To je bilo imenitno zborovanje!

Okrajni glavar Schaffenhauer je z drugo gospodo računel po zemljevidu dve uri, kako daleč je od Doline do Boljunca, dasi mora vedeti, da je le 20 minut. Navzoč je bil tudi novi župnik Zupan, ki je pa lepo molčal. Koncem konca je povedal glavar, da bodo morali Ricmanjci še nadalje plačevati dolinsko duhovščino, dokler se ne reši vprašanje o novih nameranih župnijah. Navzoči so hitro spoznali, kako jih hočejo spraviti na led, češ, sedaj začno plačevati in s časom se pozabi na nove župnije, pa ostane vse lepo pri starem. Ali kmetje so rekli soglasno: Ne bomo jih več plačevali. Glavar pa jim je na to prav prijazno zapretil z žandarji in vojaki! Može so zakrknili, in glavar je šel blede v sosedno sobo. Zraven tega so jim prečitali neki odlok tržaskega ordinarijata, da ni nobenega vzroka za ustanovitev novih župnij v Ricmanjih, Borstu in Boljuncu, marveč le za Klanec in Podgorje. Prve tri pač nesejo dosti Dolini, zato jih niso hoteli izpustiti. Ker se je se po drugem sikaniranju pokazalo, da jih imajo v Trstu le za norca, so končno sklenili močje, da ne odnehajo na nikak način, in končno so se obrnili na škofjski grško-katoliški ordinarijat v Krizevcih na Hrvaškem za izstop iz latinskega na grško-katoliški obred. Od tam je došel odgovor, da se storijo primerni koraki v uresničenje opravičenih želja. Radi tega so prijavili prve dni meseca avgusta leta 1900. vsi prebivalci Ricmanj okr. glavarstvu v Kopru svoj izstop iz katoliške cerkve latinskega obreda in pristop grško-katoliškemu obredu. Okr. glavarstvo je sprejelo to na znanje ter obvestilo o tem ordinarijat in dolinskega župnika. Prepis je dobil tudi župan s pristavkom, naj naznani svoječasno, kadar bodo sprejeti v grško-katoliški obred. Čez leto dni pa je namestništvo v Trstu razveljavilo ta odlok, češ, da se je okr. glavarstvo zmotilo! — Med tem pa je začelo vohunjenje in poizvedevanje po tajnih zelih in orožnikih, tudi župnik Zupan je igral policaja, iz ordinarijata pod vodstvom Nemca Nagla pa so se pošiljale v svet gorostasne zvijačnosti in laži. Lagali so celo, da so Ricmanjci inzultirali ranjkega škofa Šterka! Šterk je bil radi verske zadeve trikrat v Ricmanjih. Vsakokrat

so ga sprejeli spoštljivo ter se pogovarjali z njim po domače. Škof Šterk je pripoznal, da imajo Ricmanjci prav. Škof je povedal med drugim, da se je obrnil na grško-katoliški ordinarijat v Krizevcih za pojasnila v tej zadevi. Rekel je tudi, naj odstopijo od te nakane, da pojde on osebno na Dunaj izposlovat pri ministerstvu ustanovitve nove župnije in odpraviti stare krivice. Kmalu potem je prišel v Ricmanje okr. glavar ter povedal, da se more ustanoviti nova župnija, samo za plačo novih župnikov bodo morali sami skrbeti, kajti pogoj za ustanovitev je ta, da se odpovedo prispevku iz verskega zaklada, kateri bi šel na dobro duhovnikom v Dolini. Tu se je pokazalo, da je hotelo narediti namestništvo dobro kupčijo. Okoli 1000 goldinarjev iz verskega zaklada za kaplanije bi morali odstopiti vladi, ta bi plačala v Dolino kakih 300 gold., drugo bi ostalo njej! — Dne 30. sept. 1900. je bil škof Šterk zopet v Ricmanjih. Povedal je v cerkvi, da je bil na Dunaju in da je izposloval ustanovitev nove župnije v Ricmanjih, Klanecu in Podgorjah. Zato naj bi umaknili svojo prijavo o izstopu. Župan je dočel tudi odlok ministerstva, v katerem je bilo rečeno, da je dovolilo ministerstvo v principu ustanovitev nove župnije, ali namestništvo je tu začelo zopet nagajati. Zahtevalo je pogajanje z župnikom in Gračani radi žel. postaje v Ilrpehljah, ki naj bi se priključila novi župniji v Klanecu, dasi je bilo jasno, da župnik gračanski ne dovoli kar tako, da bi se kosala njegova župnija!

Ricmanjci so zahtevali za čas, da se njihovo vprašanje končno reši, provizorično stanje, ter so izjavili, da ne pripoznajo dolinskih duhovnikov kratkoma ne. Seveda se jim zopet ni ugodilo. Novi župnik pa je začel delati zmešnjave. Ko je bil napovedan romarski shod o sv. Juriju 1900., so bili izdani trije službeni redi, enega je izdal domači kaplan, drugega dolinski župnik, tretjega dolinski kaplan. Ko je prišel dolinski kaplan v Ricmanje, se je grdo obnašal ter zabavljaj Ricmanjcem, da ga je v neki krčmi gospodinja z metlo pognala čez prag. Oglasil pa se je bil končno v Ricmanjih tudi sam dolinski župnik. Prišel je po denar! Poprej

Islandski ribič.

Pierre Loti.

Roman. Iz francoščine prevlel Fran Šturm.

(Dalje)

In nad vsem tem plava dih pobožnosti; ostanek prejšnjih časov, neko spoštovanje do starodavnih obredov, čudežno zaupanje v varstvo brezmadežne Device. Tik poleg krčme cerkev, temna vrata na stečaj odprta, ob vhodu in po stopnicah še polno zelenja... Kadilo je dišalo, sveče se brlele v temi, in po stenah in obokih vse polno zaobljubljenih tablic. Ob strani ljubečih deklic zaročenke ponesrečenih mornarjev, vdove utopljenec, ki so prišle sem v mrtvašnico v dolgih črnih oblekah in v majhnih, gladkih avbah; tiho, pobešenih oči stoji sredi tega kipečega življenja kakor temna grožnja. In tam čisto blizu šumi in kipi morje, silno morje, ta velika rediteljica in velika uničevalka krepkih ribičev, šumi in kipi, zahteva svoj delež tega praznika...

Vse to je napravilo na Marjetico nejasen vtis; bila je sicer na zunaj nekako veselo vznemirjena, v resnici pa se jej je krčilo srce, in čutila je, kako jo obhaja neka tesnoba pri misli, da bo morala ostati za vedno v tem kraju. Izprehajala se je po trgu, kjer se je igralo in plesalo po vrveh, in prijateljice so jej kazale na levo in desno mladeniče iz Paimpola in Ploubazaneca. Pred pevsko budo je stala gruča „Islandcev“, obrnjenih s hrbti proti deklicam. Gaud je osup-

nila, ko je zagledala med njimi velikansko postavu, z nenavadno širokimi ramami, in rekla je jednostavno, ne brez lahke ironije:

No, ta pa ni ravno majhen!

V resnici pa je tičala pod temi besedami misel:

Ona, ki vzame tega širokoplečnika za moža, bo tesno izhajala s svojim prostorom!

Obrnil se je, ter jo pomeril s hitrim pogledom od nog do glave, kakor bi hotel reči:

Kdo je ta deklica, da je nisem še nikdar videl, pokrita z navadno avbo kakor druge Paimpolečanke, pa vendar tako gosposka?

Potem pa je pobesil oči, kakor bi je ne hotel spravljati v zadrego, in zdelo se je, da se je zopet zatopil v petje. Od njegove glave so se videli samo še črni lasje, ki so bili zelo dolgi in zadaj na tilniku močno skodrani.

Poprej je izpraševala meni nič tebi nič imena vseh drugih mornarjev, a sedaj se ni upala tega storiti. Ta lep obraz, ki ga je komaj dobro videla, ta ponosen, nekoliko plašen pogled, te rjave, nalahno rumene trepalnice, ki so se hitro zapirale in odpirale nad njegovimi modrimi očmi, — vse to je napravilo nanjo vtis ter je nekako oplašilo.

In to je bil „mladi Gaose“, o katerem je toliko čula pri Moanovih kot o dobrem prijatelju Silvestrovem; na večer istega praznika ga je srečala, ko je šla s svojima očetom. Izprehajala sta se s Silvestrom roko v roki; ustavili so se ter se pozaravili...

... Tega malega Silvestra se je bila navadila smatrati nokako za svojega brata. Kot oddaljena sorod-

nika sta se vedno tikala; — res, izprva je nekoliko pomišljala, bi li tikala tega odrastlega, sedemnajstletnega mladenča, ki je že nosil črno brado; toda ko je videla, da so ostale njegove otroške, ljubeznive oči vedno jednake, se ga je kmalu navadila, kakor bi bila že od nekdaj brez prestanka občevala z njim. Kadar je prišel v Paimpol, ga je pridržala do večerje; to ni imelo nikakih posledic, in Silvester je jedel vselej s slastjo, kajti doma se mu ni godilo bog ve kako dobro...

... Pravzaprav ni bil Jan nič kaj uljuden, ko ga je videla prvič, — za vogalom ozke, temne ulice, zakrite z zelenim vejevjem. Privzdignil je samo hladno, skoro ponosno klobuk — to je bilo vse. Potem jo je pomeril hitro z istim bistrim pogledom ter obrnil oči v drugo stran, kakor da je nezadovoljen, da jo je srečal in kakor bi se mu nekam mudilo. Močen zahoden veter, ki se je bil dvignil med procesijo, je raztrosil po cesti zelene veje ter napodil na nebo črnih oblakov...

Marjetica se je spominjala v svojih sanjarijah čisto dobro vseh podrobnosti: tiste črne noči, ki je padla na večer onega praznika nad Paimpol; tistih belih, z rožami posejanih zastav, ki so vihrale v vetru ob visokih židovih; gruč glasnih „Islandcev“, ki so bežali pred bližajočim se dežjem pod strehe — vsega tega se je jasno spominjala, pred vsem pa onega velikana, ki je stal pre njo s stran obrnjeno glavo in dolgočasnim obrazom, kakor da mu ni prav, da jo je srečal... Kako globoka izprememba se je izvršila v njej od onega časa!...

se mu ni zdelo vredno, predstaviti se ter ogovoriti Ricmanjce. Dolinski župniki oskrbujejo premoženje ricmanjske cerkve. Vsako leto proti koncu so hodili v Ricmanje „sklepat račune“... Denar so pobrali ter ga odnesli v Dolino, odkoder ga ni več v Ricmanje! (Pride še.)

Dopisi.

Is Mirna. — V zadnjem dopisu „Primorskega lista“ so naši rodoljubni pevci „kat. del. društva“ priobtili zelo pikantno ter zanimivo novico, v kateri me imenujejo, da sem lažnjiv in da se lažnjivost hitro spozna v dopisu, ker je dopis skrajno neumno „skrpucan“. Toda, da bodo vedeli, da nisem jaz lažnjiv in „skrpucan“, zato je imam hotem nekoliko dokazov navesti, da so sami „skrpucani“ in lažnjivi. V zadnjem „Primorskem listu“ torej pišejo, da je vse laž, kar je pisala „Soča“.

Tako so n. pr. označili v prvi točki laži, da niso prišli vinjeni domov. Dragi čitatelji, to lahko sami razsodite, ako prikroajo iz drugih vasij o pol šestih zjutraj domov ter začno balincaiti, igrati ter druge neumnosti vganjati. Tega ne morejo prikrivati, ker jih je vsako lahko videl. To je res lep vzgled „kat. del. društva“. To smejo seveda uganjati samo udje „kat. del. društva“!

V „Primorskem listu“ se izgovarjajo, da so bili vsi cel čas trezni in da so sli potem spat, ker niso mogli iti domov. Dragi čitatelji, dokazati vam hočem, kako so sli postelje iskat. Neki je šel kot snubač, neki drugi je šel z njim kot posredovalec, da si je snubač dobil postelje. Ta snubač je bil oče otrok. To se je sam izustil drugi dan, ko je prišel domov. To lahko dokazemo. V neki točki je bilo navedeno, da ni nihče prišel iz krčme ter vsled vinjenja padel in zaspal. Vprašal bi vas jaz, vsled česa pa je padel in zaspal, če ne vsled vinjenja. To tudi lahko dokazemo. Vprašajte Antona Marusiča, kdo ga je vzdignil. Ako to ne zadoštuje, priobčimo prihodnjic tudi osebo, katere ga je vzdignila. V četrti točki lažij je bilo označeno, da niso prikricali, ampak da so zapeli dve prav lepi pesmi. Ko so prihajali domov, so zapeli dve taki pesmi, katere že vrabci na strehi čvričkati znajo. Ker se hrupijo kot najučenejši pevci na svetu in da ni videl Miren se takega pevskega zbora, zato bi se mogli sramovati takega krokanja. V peti točki so pisali, da so bili samo „krščansko-socialni demokratje“, spodaj pa je bilo navedeno, da je bil tudi med njimi eden demokrat po Kopačevem kopitu. Torej tukaj se vidi, kako bi radi prikrili resnico, toda je ne morejo. Zraven tega pa obrekujejo dobro izvežbanega pevca kot kopitneža. Ali dokler je bil z njimi, ni bil kopitnež, a sedaj ga imenujejo kopitneža, ker ni hotel biti njih pristaš. To je seveda krščanska beseda katoliških pevcev. Toda ravno tega kopitneža, kakor ga imenujejo, so ga prišli

prosit zopet, da naj obiskuje cerkveno petje. Tukaj se vidi, kakšni izvežbanci so, ker brez enega nič opraviti ne morejo, niti v cerkvi niti drugje. V šesti točki lažij pravijo, da morejo brez socialnih demokratov nastopiti povsod, ter da pri zadnji veselici ni bilo med 25 sedelovalci niti enega socialnega demokrata; toda se „kopitneža“ so prosili k sodelovanju veselice in tudi k razvitju „Sokolove“ zastave v „Velodromu“. Ali on ni hotel sodelovati z njimi, ker ta človek je nekoliko bolj razumen nego si oni mislijo. Da je pa pisala „Soča“, da so zeli obilno pohvale pri prosti zabavi, ni laž, ker to čast je izkazala tudi vsem društvom ter seveda tudi „kat. del. društvu“, in se je tako izognila sitnosti klerikalcev, radi česar bi lahko pisali, da „Soča“ je izkazala vsem društvom čast, našemu društvu na katoliški podlagi pa ne. Zraven pa pravi, da so nastopili edino le pevci „kat. del. društva“, ni li to grda laž. Ali niso videli ljudje tudi pevcev našega društva „Ipava“. Saj je lep dokaz, kako ste krokali, da me je bilo sram, ko so me drugi vprašali, odkod so ti pevci ter sem jim mogel z žalostjo povedati, da so Mirenski pevci „kat. del. društva“. Tudi, ko je bil skupni zbor združenih pevskih društev Hajdrih „Morje Adrijansko“, pristopila sta dva pevca „kat. del. društva“, enega ni nihče slišal, drugi je pa samo odpiral usta; toda slišati ga ni bilo. Slednji, kateri je znan kot njih „erkonosa“, je bil najizvežbanejši pevec, kateremu se je res čudila cela Gorica ter občudovala njegovo pamet.

Njih društvo je v resnici pričelo živeti, toda ne kot „katoliško del. društvo“, ampak v prepiru in sovraštvu, tako da je zabelala cela občina jih spoznavati, kakšni so ti katoličani. Radi pa bi zvedeli ime dopisnika, da bi napadali osebo.

Tako imate dragi „ljubljenici“ dovolj dokazov, in ako vam ni dosti o tem, vam hočem kaj več prihodnjic objaviti, tako da se prepričate, kdo je skrpucan in lažnjiv.

Delavec.

Domache in razne novice.

Čas za prijavo k posebnemu vlakcu „Goriškega Sokola“ je še do četrtega dne 30. t. m. opoldne, na kar bode še le mogoče z železničnim vodstvom skleniti definitivno pogodbo na podlagi števila prijavljenih.

Treba je torej, da se nemudoma zglasijo vsi, ki se hočejo voziti s tem vlakom.

Konecletni izpit učencev glasbene šole „pevskega in glasbenega društva“ se bo vršil jutri ob 9½ dopoldne v prostorih „Slovenske Čitalnice“ v Gorici. Program obsega razne točke na gosli in klavir kakor razvidno spodaj. Stariši gojencev, podpiratelji in člani društva, slavno občinstvo in ljubitelji glasbe so najljubše vabljeni, da se udeležijo tega izpita mnogoštevilno.

Vspored konecletnega izpita učencev „pevskega in glasbenega društva“:

1. F. Schubert: „Otroška korarčnica“, za klavir na 4 roke, Ana in Helena Jerkič.

2. I. Dont: a) Allegretto, b) Andante, c) Andante religioso, d) Allegro moderato, svira zbor majhnih goslistov.

3. Löw: „Spominski list“, Franke: „Vspavanka“, za klavir na 4 roke, Marica Bajec z učiteljem.

4. Za gosli s spremljevanjem klavirja: M. Hauptmann: Sonatina, Vida in Milena Krasevec, G. F. Händel: Largo, Henrik Kodrin, M. Hauptmann: Romanze, Anton Neffat, spremlja učitelj.

5. Za klavir: P. I. Čajkovskij: „Stara francoska pesem“, Antonija Jerkič, Oesten: „Na sanjah“, Milena Krasevec.

6. I. Haydn: „Avstrijska himna“, svira zbor majhnih goslistov; pri glasovirju — E. Benigar in B. Volarič.

7. F. Schubert: „Vspavanka“, za klavir na 4 roke, Ana in Antonja Jerkič. F. Škroup: ista, ki sta vzbujala občudovanje v ekvipaži znane aristokratske rodbine. — Opozarjamo na ta omnibus rojake. — V hotelu je blizu 40 krasnih sob za ptujce.

„Kje dom je moj?“, za klavir na 2 roki, Bogomila Volarič.

8. R. Schumann: „Nokturno“, Ch. de Bériot: „Dve melodije“, a) Allegretto, b) Andante grazioso, na gosli igra Raoul Coen, na glasovirju spremlja učitelj.

9. L. v. Beethoven: „Spominski list“, za klavir, France Cigoj, F. Schubert: „Marche heroique“, za klavir na 4 roke, Evgenija Benigar in B. Volarič.

10. F. Mazas: Duet za gosli op. 61. št. 4.: a) Allegro non troppo, b) Andante sostenuto, c) Rondo, igra Raoul Coen z učiteljem.

Klavir: razred g. E. Komela. — Gosli: razred g. I. Michla.

Začetek točno ob 9½ dopoldne.

Izpit za telovadnega učitelja na srednjih šolah in pripravnicah je napravil te dni v Gradcu gospod Adolf Schaub iz Gorice.

Izpit za vrtnarico je napravila poleg že navedenih tudi g.čna Roza Marazeva.

Umrli je v Nagy-Topolovcu pri Temesvaru, zadet od kapi, naš rojak Mihael Kragelj, doma iz Doblarja pri Ročinju. Bil je tam načelnik železniške postaje, višji kontrolor kr. državnih ogerskih železnic. Dosegel je starost 61 let. Leta 1866. se je deležil vojne proti Italiji. Pri železnici je služil 37 let. V letu 1884. je dobil ogersko državljanstvo, ali radi tega ni pozabil svojega materinega jezika. Poročen je bil s Srbkinjo Popović. Naj počiva v miru!

Telovadno društvo „Solkanski Sokol“ priredi v nedeljo 3. julija veliko veselico s sodelovanjem „Goriškega Sokola“ na vrtu gosp. Al. Mozetiča v Solkanu. Vspored:

1. Telovadba: a) proste vaje, b) telovadba na orodju. 2. Srečanje in saljiva posta. Po veselici ples. Svira vojaška godba. Začetek ob 4. uri. Vstopnina 40 vin. K obilni udeležbi vabi odbor telovadnega društva „Solkanski Sokol“.

Kako dela poročki škof Flapp s Kaštelircl. — Na kratko smo že poročali, da je poslal med Hrvatse v Kastelir duhovnika Degrassija, ki lomi le za silo hrvatski, za to, da uvede tam povsodi latinsčino in laščino ter prežene staro-slovenščino in hrvaščino. Na Telovo se je obrnil Degrassi do ljudstva pa povedal, čitaje laski dekret biskupa Flappa, da se ima pri procesiji pevati evangelije edinole po latinsko. Ljudstvo je bilo razdraženo, in ko so čuli „Dominus vohiscum“ pa „Initium s. evangelii“ — kar se v Kastelirju od pamtliveka ni zgodilo — so preklinjali, mnogi se pokrili pa so sli domov z otroki.

Kakih 20 jih je slo potem do Flappa. Eden izmed njih: Prišli smo se pritožiti. Vi ste nam obečali, da se nam bo pel evangelij vedno v slovenskem jeziku, ali na Telovo ga je pel naš upravitelj latinsko.

Škof: Papež je že davno odredil, da se ne sme rabiti v cerkvi dveh jezikov. Zato sem dal nalog žup. upravitelju, da nima več pevati evangelijev hrvatsko, marveč latinsko.

Kastelirec: Pri nas se je pelo vedno hrvatski. Mi imamo hrvatske knjige stare 200 let. Ljudstvo je vsled latinskega petja razžaloščeno, da ljuto je.

Škof: Ne morem pomagati. Papež hoče tako, ali vsaki papež ima svojo moč ter more odrediti, kakor hoče. Kot pravi kristjani morate poslušati cerkvene poglavarje.

Jeden izmed poslanih: Ako nam vzamete naš jezik v cerkvi, potem ne potrebujemo ne duhovnika ne cerkve. Nočemo tudi vedeti za duhovnika, proč z njim! Postati hočemo makar socialisti.

Škof: Bodite, kar hočete! — V ostalem, tudi vaš pokojni župnik Pelhan je pel sv. evangelije latinski.

Oni: Ni res, ne ne!

Škof: Res je.

Oni: Ali ste ga slišali peti? Mi smo ga, pa je pel vedno iz „ščeveta“ v našem jeziku.

Škof: Sedaj velja, da poslušate sedanjega žup. upravitelja. Ako njega ne poslušate, ne poslušate tudi mene.

Oni: Nečemo poslušati ni njega ni vas ni nikoga v tej stvari. — Na Telovo bi se bila dogodila kmalu nesreča. Ali kar ni bilo takrat, more biti drugje. Vse nesreče, ki se pripeti, bo kriv pop.

Škof srdito, se bje po prsih: Jaz sem mudi nalog, da dela tako, kakor je delal na Telovo, ker tako hoče papež.

(Dalje v prihod.)

In kaka razlika med glasnim šumom onega večera in globoko tišino, ki jo je obdajala sedaj! Kako miren in prazen je bil nocoj tisti glasni Paimpol, ko je sedela v mehkem majniškem polmraku ob oknu, sama, zapuščena, polna skrbi in ljubezni!...

V.

Drugič sta se videla na nekem ženitovanju. Mladi Gaos jej je bil odločen za par. Izprva si je domišljala, da ni s tem nič kaj zadovoljna: korakati po ulici s tem velikanom, ki je vzbujal s svojo korenjaško postavo pri vseh ljudeh pozornost in ki jej nazadnje ni vedel pravzaprav ničesar povedati med potjo!... In v resnici je čutila nekaj strah pred tem ponosnim, nekoliko divjim pogledom.

Ob napovedani uri so bili vsi zbrani za sprevid, samo Jana še ni bilo. Čas je potekal, a njega ni bilo od nobene strani, in že so govorili nejevoljni gostje, da odidejo brez njega. V tem trenutku se je zavedla, da se je oblekla in prišla pravzaprav samo zaradi njega; s katerikoli drugim mladenčem bi bila zanj zabava in ples pomankljiva, brez pravega veselja...

Končno je prišel, praznično oblečen, ter se hitel brez vsakršne zadržave opravičevati pri nevestinih stariših: iz Anglije je prišlo poročilo, da se je prikazala nenadno velika množina »potujočih rib« v smeri proti mestu Aurigny, kamor morajo priti proti večeru; seveda so morale odjadrtati vse ladje, kar jih je bilo v Ploubazlanecu, v naglici proti oni smeri. Po vaseh velika vznemirjenost. Žene so iskale svoje može po pivnicah ter jih podile od polnih kozarcev ter po-

V originalu »banc« (»klop«), ribiški izraz za velike množice rib. — Op. prel.

magale same ter hitele razpenjati jadra, kratko, povsod največja zmešnjava...

Sredi med množico, ki ga je obkrožala, je pripovedoval vse to z lahko živahnostjo; imel je posebne, njemu lastne kretnje, obračal je oči, in vselej, kadar se je nasmejaj, je pokazal vrsto belih zob. Da bi bolje izrazil naglost, s katero se je vse vršilo, je pomešal med svoje pripovedovanje od časa do časa oni zategli, mornarskemu jeziku lastni »hu«, ki izraža hitrost in spominja na žvižganje vetra. Jan si je moral hitro poiskati namestnika ter ga peljati h gospodarju ladje, na kateri se je zavezal služiti prihodnjo zimo. Od tod njegova zakasnelost; in ravnokar je pustil ves svoj delež na lovu, samo da ni zamudil svatbe.

Ribiči, ki so ga poslušali, so umeli te razloge, in nikomur ni padlo v glavo, da bi mu zameril, ker je prišel prepozno; — vedeli so pač, kako je vse v njihovem življenju odvisno od neznanih dogodkov na morju, podvrženo več ali manj izpremembam časov in skrivnostnim potovanjem morskih rib. Islandci so le obžalovali, da niso bili pravočasno obveščeni o tem dogodku ter se tako niso mogli vdeležiti bogatega lova. —

Bilo je že dovolj pozno, in brez odloga so se razvrstili mladi pari. Zunaj so zagodli godci, in sprevid se je začel hitro pomikati.

Izprva jej ni govoril drugega, nego one brezpomembne ljubeznivosti, kakršne se pripovedujejo o takih ženitovanjskih prilikah dekleam, ki jih le malo poznamo. Med vsemi pari, ki so bili na ženitovanju, sta bila onadva sama drug drugemu nevarna; sicer so bili zbrani tu samo bratanci in bratranke, zaročenci in zaročenke. Nekaj zaljubljenih parčkov je bilo seveda tudi vmes; v času, ko se vračajo Islandci do-

mov, si dovoljujejo Paimpoležani marsikaj v ljubezni. Samo toliko pošteti so, da se potem pomozé.

Toda zvečer, ko se je začelo plesati, ju je priveel pogovor zopet na oni ribji lov, in tedaj ju je nenavadno toplo pogledal ter rekel čisto nepričakovano:

— Ni je druge v Paimpolu, — in tudi na celom svetu, — zaradi katere bi bil prišel nocoj semkaj: samo vi, gospodična Marjetica; ne, gotovo ne bi hotel za nobeno drugo zamuditi svojega deleža na lovu...

V prvem trenutku je bila iznenadena, da se jej upa ta ribič kaj takega reči, njej, ki je prišla sem kot nekaka kraljica, — ali hitro je izginil ta čut, začutila je že v naslednjem hipu prijetno vznemirjenje ter mu odgovorila:

— Hvala vam, gospod Jan; tudi jaz bi ne hotela biti v družbi koga drugega.

To je bilo vse. Toda od tega trenutka do konca plesa sta govorila v drugačnem tonu, s tišjim in sladkejšim glasom...

Plesali so ob zvokih vijoline do večera, skoro vedno isti pari skupaj. Včasih je moral zaradi lepšega plesati s katero drugo; toda kadar sta se zopet združila, sta se nasmehnila oba, kakor stari prijatelji, kadar se zopet snidejo, ter nadaljevala svoje intimne pogovore, tam kjer sta bila prej ostala. Jan jej je govoril prostodušno o svojem ribiškem življenju, o svojih naporih in o zaslužku, o skrbih, ki so jih imeli njegovi stariši pri vzgajanju štirinajstih malih Gaosov, njegovih mlajših bratcev in sester. — Sedaj so se izkopali iz revščine, zlasti od onega časa, odkar je našel oče v Manchu polomljeno ladjo, ki jo je prodal in ki mu je donesla čistih 10.000 frankov, brez deleža, ki ga je zahtevala država. To mu je pripomoglo, da je zvišal svojo hišo za jedno nadstropje; bila je sedaj čedna hišica, ki je stala že skoraj izven ploubazlane-

Oni: Kaj samo za Kastelir hoče sedaj papež, da se tako dela?!

Škof: Papež hoče za vse, in je že za vse prirejeno. Ali jaz nimam povsodi duhovnikov, ki bi me v tem poslušali.

Oni: Ako je tako, potem je najbolje, da se cerkev zapre... Vse ono zlo, ki se je prigodilo na Telovo, naj pade na vas in vašo dušo...

Pokrili so se in odšli, škof je gledal temno za njimi.

„Nasa Sloga“, ki priobčuje ta zanimiv pogovor Kastelircev s škofom Flappom, dostavlja: Sv. otač papa nije jo. re. kao poslednje u pitanju bogo-služnoga jezika, pak se ono pozivanje biskupa Flappa na „papu“ mora smatrati najblazje rečeno, zloporabom papinske vlasti! Nô, nam se zdi to se vse kaj drugega.

Edini pameten in primeren odgovor je: odsloviti lepo laškega popa, ali če ne gre, pustiti ga povsem v miru ter ne imeti z njim nikakega stika, cerkev pa zapreti! Potem bode že drugače pel škof Flapp. — Pa tudi edinole tako postopanje bi kaj izdalo. — Ricmanje bodi vzgled!...

Poteje škofovo se obsoja samo po sebi. Pribiti treba iz pogovora posebej to, da je škof tisti, ki je dal navodila Degras-siju, kako naj dela, da je katoliški škof tisti človek, ki se tako brezvestno igra z ljudsko dušo, da je on tisti, ki preganja ljudske svetinje iz cerkve. Kaj pa zaslužijo taki preganjanci? Hrbet jim obrniti!... Kaj tako postopanje je vredno cerkve, ki pravi, da je pravična, sveta in edino zveličevalna?! — Ha, kaj pravite na to?!!

Tajni shodi laške srednješkolske mladine. — Oni teden smo omenili tajne shode, ki so se vršili pod patronanco dveh duhovnikov. Ta dva duhovnika sta prost Faidutti pa neki jezuit. Dijaki, bili so le Lah, so se shajali ob določenih dnevih v Attem-sovi palači, kjer sta jih pripravljala omenjena duhovnika za delo pod praporom črnega klerikalizma. Kjer je jezuit poleg, tam je doma ultramontanstvo, tam se širijo nevarni Liguorjanski nauki, tam se kvari mladina v jedru, ker se je vseplja hlapčevina, napačno naziranje o življenju in vedah, ter se jo pripravlja za hlapčevstvo črni sukni. Prost Faidutti je dandanašnji duša klerikalnega gibanja med Lah v nasi deželi. On sicer ni tako črn, kakor jezuitje, barvan je bolj po-svetno... Imeli so nekako društvo, katero se je imelo raztegniti tudi na visokosolce — tako lepo sta si osnovala delovanje ome-njena moza. To je bilo toliko lažje, ker ravnatelj na (ukajšnji realki, Gassner, zagrizen tirolski klerikalec, ni imel nič proti tem shodom, marveč je pustil Faiduttiju, naj dela, kar hoče. Ravnatelj z gimnazija ni o tem nič vedel, pa ga tudi praskali niso, najbrže ker so slutili, da bi bili naleteli na — disciplinarne predpise. § 9. teh predpisov pravi: Pristop v društva in tvorenje društev... je

vsem učencem brez izjeme strogo zabranjeno.

— Shajanja učencev med seboj v svrhu literarne izobrazbe ali v gojenje družabništva se morejo vršiti le z dovoljenjem in pod nadzorstvom učnega osebja. — Določba je jasna, ali omenjena gospoda si jo tolmačita menda po svoje. Prost Faidutti je sicer član dež. sol. sveta, ali kot tak ima pač pravico, sečeti pri sebi ter glasovati in govoriti, drug-gega pa nič. Uzurpiranje bi bilo vse drugo.

— Proti takemu početju treba energično nastopiti od poklicanih strani. Sicer gre tu le za laško mladino — ali kdo ve, da ne bi nekega lepega dne kopirali prosta slo-venski duhovniki pa začeli tako zavajati tudi slovensko mladino! Vse mogoče, zato treba postaviti bran proti vsem eventualnostim. — Za tistega imenitnega ravnatelja na realki bi bilo pač bolj prav, da bi se ravnal po di-sciplinarnih predpisih, ne pa kršiti jih, in pa namesto služiti črnemu klerikalizmu, naj bi rajši izpolnil obvezo izza časa nastopa službe ravnatelja v Gorici, da se priuči slo-venski. Službo je sprejel ta sveti mož, izpol-nil pa obveze se doslej ni! Koliko je potem vredna taka svetost?

„Boj za načela.“ — Kakor je znano, dornberski kaplan obira na grde, pa pristno klerikalne načine tamkajšnjega nadučitelja g. Krizmana, ker ga je vzel g. župan v spora-zumu s starešinstvom za občinskega tajnika. G. župan je ukrenil to prav pametno. Hoče pač imeti red v občinski pisarnici pa rešeno vse pravilno in dobro. Za to treba inteli-gentnega človeka. — Ali to ni vseč kaplanu Rejcu. Napada radi tega župana in Krizmana — češ, zakaj ni prašal njega, visokorodnega in vsegamogočnega katoliškega kaplana, koga sme vzeti za tajnika! Kaplanček ima baje pri-pravljeno neko nesposobno osebo za ta postel, tajnikovati v istini hoče pa on.

V „Prismojencu“ čitamo, da ta boj v Dornberguje boj za načela, ali naj v dornberski občini obveljajo katoliška načela, katera po svoji dolžnosti zagovarja in ljudstvu pripo-roša duhovnik Rejec, ali naj prevladajo li-beralna načela, katera zastopa in svojo (!) veljavo priporoča nadučitelj in obč. tajnik Krizman, v nasprotju s svojo dolžnostjo kršćanskega učitelja, izgojevali mladino kršćan-sko-nravno.“ — To je pač vrhunec lumpa-rije, kaj se drznejo očitati tako mirnemu člo-veku, kakor je Krizman, ki se ne vlika ni-kamor pa vrši redno svoje dolžnosti. Kaj pa ima opraviti pouk mladine z občinskim taj-ništvom?

Kar se tiče „načel“, pa povemo, da vsa tista „kršćanska načela“, s katerimi to-liko kramarijo okoli, obstojijo le v tem, da gospodarijo v občinskem uradu nunci. Če se župan obrača le do njega ter stori le to, kar mu ukaže, če imajo tajnika, ki se drži le nuncia za frak, zlasti pa če ima nunc ob-cinsko blagajno v „oskrbi“ — potem vladajo v taki občini „katoliška načela“! Kjer pa tega ni, kjer upravljajo občino ra-zumni domači možje s spodobnim tajnikom,

tam vladajo po „liberalna načela“. — Pete-linom, kakor Rejec, gre le za to, če bo du-hovnik neomejen gospodar nad županom, tajnikom in starašini, da jih lahko uporabi za vsako prismojarijo — za drugo ne gre tu nič! Vse drugo, kar čvečejo o kršćanski resnici, o liberalnih zapeljivih itd., je le grda laž, nesramno obrekovanje pa skrb za bisago. „Katoliška načela“ jim ti-čijo v občinski blagajni. Cvenk, to so „katoliška načela“ — Zato pa mora veljati po vseh občinah parola: Z duhovniki proč od starešinstva, proč iz občinske pisarne! Naj opravljajo svojo duhovsko službo — pri občinski upravi jih ni potreba poleg. Razumni domačini so tu na mestu!

Za člane „Sokola“, ki se udeležijo slavnosti v Solkanu v društveni obleki, so redovne vaje danes zvečer pri Fonu na Sol-kanski cesti in v petek večer na telovadnic-nem dvorišču, obkraj točno ob 8½.

Jutri koncert. — Jutri, na praznik sv. Petra in Pavla, bo ob navadnem času ju-tranji koncert vojaške godbe na vrtu „pri zlatem jellenu“. Vstopnina prosta.

Pevski večer „Pevskega in glasbenega društva“ v prostorih hotela „pri zlatem je-lenu“ je bil zopet časten pojav našega društ-venega in družabnega življenja. Dasi ni bilo vabil ne lepakov, vendar se je zbrala ondi odlična družba mestnih Slovencev. Vrt je bil poln. — Žal, da je že takoj po 10. uri dež prepodil občinstvo z vrta v notranje pro-store. Tu se je mogla šele presoditi ugod-nost, ki jo nudita združena veliki in stekleni salon, kjer je našlo ob mizah nad 200 oseb prijetno zavetje. Pevska zborja sta pela v sa-lonu, vojaška godba pa je svirala pod verando.

Petje je bilo prav dobro. Vse točke obširnega programa, samo izbrane skladbe umetniške vrednosti, so dosegle med občinstvom viharo priznanje in zahvalo. Tudi vojaška godba je izpolnila svojo nalogo v splošno zadovoljnost. V zadnjem času rastejo slovanske točke v njenem repertoarju. — Za-bava je trajala skoro do 1. ponoči.

C. kr. poštni in brzojavni urad na-znaja, da je za čas izvajanja sadja, t. j. od 1. aprila do konca sept., oddelek za izdavan-je doslih pisem odprt tudi od 7.45 do 8. ure na večer, da si trgovci s sadjem, ki imajo svoja pisemska predala, lahko izjemajo pisma, dosla na večer z vlakoma št. 1001 in 1010.

Brzojavke pa se od sedaj naprej odda-jajo od 7. ure zjutraj do 7. na večer v pri-tličju, čez noč pa v drugem nadstropju pri brzojavnem oddelku.

Nemška olika. — Pišejo nam: V nedeljo 26. t. m. okoli 6 ure zvečer je nas prisla večja družba v restavrant Tivoli. Šli smo v salon, kjer so bili navzoči trije Nemci (dva sta bila menda akademika.) Sedeli so pri klavirju ter igrali. Skoro istodečno z nami je prišlo v salon tudi kakih 10 Lahov iz meščanskih krogov. Mirno so se vsedli na ni-

sprotni strani salona. Nemci so govorili jako glasno. Kar zadoni iz klavirja „Die Wacht am Rhein“; jeden je igral, druga dva sta pela. Proti koncu je jeden vskliknil: „Ein Hund, der den Hut auf hat“. Pri tem so gledali vsi trije na Lahe, češ, da ne bodo v zmoti, komu velja ta vsklik. Lah niso nič re-agirali, morda niso umeli besed, marveč so počasi in tiho zapeli svoje pesmi. Nemski fantje pa so tolkli dalje po klavirju ter delali opazke, ki se močno disale po nemski kul-turi. Po 7. uri se dvignejo Lah ter zapustijo mirno salon. Kar začno nemski mladi kul-turonosci žvižgati za njimi in zabavljati „Pereat Italia! Pfui die Italiener! Feige Kerle!“ itd. se je čulo iz nemskih ust. To je bilo slednjč tudi Lahom preveč. Vrnili so se in eden njih je vprašal, zakaj žvižgajo. V odgovor so začeli žvižgati še glasneje. Lah si mirno prepovedo take nesramnosti, nakar eden Nemcev zahteva, da morajo govoriti nemski. Eden Lahov je takoj odgovoril z zausnico, ki je bila začetek pretepa. Končno so prišli drugi Lah, ki so napravili mir.

Tako dopis! — To je pač preznatilen pojav v Gorici. Tisto ljubimkanje z Nemci se britko maščuje. Domače, avtohtono prebi-valstvo slovensko preganjajo, Nemcem pa strežejo kakor svojim gospodom. Proti slav-nosti našega telovadnega društva so proto-stirali slovesno ter jo imenovali izzivalno, nemski „Schulverein“, ki obrača svoje oči tudi po laških otrocih, pa sme svobodno pri-rediti svojo pangermansko veselico v sredi mesta! Posledica tega od strani Nemcev: preziranje Lahov. Tisti trije nemski mladiči v „Tivoli“ so jasni glasniki nemškega mišljenja proti Lahom! Prav jim stoji! Čim bolj se bodo dobrikali Nemcem, tim bolj bodo te-peni. Nemci so že začeli... pa kaj se le bo!

Zopet nesreča pri delu na železnici. — V nedeljo zjutraj so pehali delavci pri gradnji novo železnice blizu tunela pri Bab-jemzobu od strani Plavij male vozove (ru-darji jih imajo „hunte“) po tiru, kar je prvi voz skočil iz tira ter se prevrnil na spodaj stoječega laškega delavca Giovanni de Santis. Voz je bil poln materijala. Delavca je zmec-kal, da je bil takoj mrtev. Po komisijonal-nem ogledu so prenesli truplo v Plave ter ga tam pokopali.

Pretep v Dolginihvi. — V nedeljo zvečer je bil v Poberajevi gostilni v Dolgi-gnjivi več laških delavcev, ki delajo pri novi železnici. Predno so odhajali, je nastal pre-pir med njimi in krčmarjem radi računa. Hitro je prišlo do pretepa, kakor je pri Lahih navada. Krčmar se je moral skriti, branil pa ga je neki Štef. Makuc. — Ali naletel je slabo, kajti Lah so ga zabodli z nožem v hrbet. — Prepeljali so ga v Gorico v bol-nišnico. Rana k sreči ni nevarna. — Pa razoroženje! Kakor se vidi, Lah kol-jejo ljudi tudi po razoroženju tako, kakor poprej.

Nesrečno padel. — Neki Jos. Vidic, hlapec iz Kobarida, je šel v Gorico. Po poti

škega okrožja, čisto ob morju, z lepim razgledom na kanal la Manche, v vasi Pors-Even.

— Težko je to ribiško življenje, je rekel mej dru-gim; odpotovati na daljni Island že meseca febru-varja, v to daljno deželo, kjer je tako mraz in tako temno, in morje tako nevarno...

... V tem trenutku, ko je legala majniška noč nad Paimpol, se je spominjala Marjetica po vrsti vsega pogovora na onem plesu, kakor da se je vršil šele včeraj. Če ni imel nikakih namenov pri tem, čemu jej je potem razlagal te podrobnosti o svojem življenju, katere je poslušala nekoliko kakor njegova zaročenka; saj ni bil vendar nič podoben onim navadnim fan-tom, ki imajo navado, trobiti celemu svetu svoje zadeve...

... In vendar je zaslužek dosti dober, je bil dejal, in jaz bi ne hotel nikdar menjati svojega stanu. Ko se vrnem koncem leta domu, potegnem 800, včasih tudi 1200 frankov, katere dam svoji materi.

— Katere daste svoji materi, gospod Jan?

— No, seveda, vselej in vse. To je pri nas Islandcih taka navada, gospodična; rekel je to, kakor bi bilo nekaj čisto navadnega, naravnega. In tako, vidite, nimam skoro nikdar denarja, lahko mi verja-mete. Ob nedeljah mi da mati, kolikor potrebujem, če grem kaj v Paimpol. In ob drugih prilikah je to prav tako. Glejte, letos mi je kupil oče to novo obleko, ki jo imam na sebi. Brez te bi gotovo ne bil prišel na svatbo; o ne, nikdar bi se ne upal biti vaš par v lanski, ponošeni obleki.

Zanjo, ki je bila vajena občudovati Parižane, ni bila ta Janova nova obleka bog ve kako elegantna; sukinja je bila veliko prekratka, telovnik urezan po

starem kroju. Toda telo, čegar lepe oblike so se po-znale pod suknom, je bilo tako popolno, da ga niso ti nedostatki obleke popolnoma nič kazili.

Vselej, kadar je kaj rekel, jej je pogledal s to-plim nasmehom v oči, kakor da hoče videti, kaj misli ona o tem. In kako pošten, kako dober je bil njegov pogled, ko jej je pripovedoval vse to, kakor bi jej hotel pojasniti, da ni bogat!

Tudi ona se je smehljala, ko mu je tako nepre-stano gledala v obraz; odgovarjala je malo, tem bolj pazno je poslušala ter požirala željno njegovo besede; čutila je, kako se mu bliža bolj in bolj. Kaka čudna zmes je bila njegova duša! Pol surova, pol otroška. Njegov resen glas je bil proti drugim trd in odločen, kadar je pa govoril z njo, je dobil nekaj svežega, ljubkega; za njo samo je umel podeliti glasu neko čudovito mehko, kakor bi pele oddaljene strune.

In kako čudno in nenavadno je bilo to, da so de-lali s tem velikanom, ki se je vedel tu tako ponosno ter vzbujal skoro strah s svojo postavo, doma kakor s kakim otrokom, in še bolj čudno, da se je njemu zdelo to čisto naravno! Obhodil je svet, preстал sto in sto nevarnostij, toda svojim staršem je ohranil otroško udanost in pokorščino.

Primerjala ga je z drugimi, s tremi ali štirimi pariškimi »škrici«, — komiji, pisarji ali kaj so že bili — ki so lovili za njo zaradi njenega premoženja. Toda Jan se jej je zdel stokrat boljši nego vsi drugi, poleg tega je bil tudi izmed vseh najlepši.

Da bi se mu približala kolikor mogoče, mu je pripovedovala, da tudi pri njih ni bilo vedno tako kot sedaj; njen oče da je bil svoje dni islandski ribič in da še vedno visoko čisla Islandce; ona sama da se spominja, kako je tekala v svoji mladosti bosonoga ob obrežju — po smrti svoje dobre matere...

... Ah, ona noč, ona lepa noč, odločilna za celo njeno življenje, — kako daleč je bila že! To je bilo v decembru, in sedaj je majnik. Vsi tisti lepi plesalci so ribarili sedaj tam daleč, razstreseni po islandskem morju, — v isti neizmerni samoti, ob luči bledega solnca. Na rodno zemljo bretonsko pa je tiho, počasi padala tema...

Marjetica je ostala pri oknu. Paimpolski trg, zaprt na vse strani od starinskih poslopij, je dobival z rastočo temo vedno žalostnejše lice; od nikjer ni bilo čuti več glasu. Nad hišami je že slabotno ble-ščalo nočno nebo; zdelo se je, da se kroži, dviga, kakor bi se hotelo ločiti od vsega, kar je zemeljsko, in ki se je videlo sedaj, v poznem mraku, samo še kakor črni obrisi starih streh. Od časa do časa se je zaprlo okno, so se zaprla vrata; star pomorščak je pričel iz go-stilne ter se opotekal po temnih ulicah; nekaj zaka-snelih deklic se je še izprehajalo po trgu, s šopki majniških cvetlic v rokah. Jedna, ki je poznala Ma-rjetico, jo je pozdravila ter jej dvignila visoko šopek cvetoče trnolice, da jej je zavel prijeten vonj nasproti, v prozorni temi so se še slabo razločevali na lahko zvezani beli cvetovi. Iz vrtov je vstajal še drug opojen vonj, prihajajoč od kozje brade, ki je cvetela ob gran-itnih zidovih. Od morja sem pa je slabotno dišal goemion. Zadnji netopirji so prhutali po zraku, tiho, kakor v sanjah.

Mnogo večerov je presedela Marjetica ob tem oknu, gledala na tihe ulice in mislila na Islandce in oni ples...

(Dalje pride.)

se je baje opil močno, šel pa vseeno svojo pot naprej. Nekje, sam ne ve prav, kje, je padel na kamenje, ki je bilo jako ostro, ter se močno poškodoval na čelu in na obeh očeh. Nevarnost je velika, da popolnoma oslepi ali celo ranam podleže. Pripeljali so ga takoj v tukajšnje bolnišnico.

Deželna norišnica in „Gorica“. — Klerikalci imajo navado, da v polemiki iztrgejo iz članka, gledé na kateri polemizujejo, kak stavek, kake besede, ki imajo v celoti ves drug pomen, kakor pa iztrgane, in potem jahajo na njih ter napravljajo gorostasne zaključke. „Gorica“ pa je naredila še korak naprej, kajti ona ni le iztrgala iz naših člankov o deželni norišnici stavka, marveč ga tudi ponaredila. Falsificirala je, potem pa se obrača proti „Soci“ ter hoče nas smesiti. V št. 50. smo pisali glede na pogovor dr. Paetza z zdravniki v tukajšnji ženski bolnišnici: „Dr. Paetz se je čudil, dal njim prav, pa odšel.“ V današnji „Gorici“ pa citamo ta naš stavek tako ponarejen: „Dr. Paetz se je čudil, da jima ni prav, pa odšel.“ — Člankar v „Gorici“ je preobrnil s tem ves smisel naših izjav. — Seveda potem, ko si je postavil tak nepošten temelj, se lahko obrača proti nam, češ, da sami obsojamo svoje nazore ter da obračamo tako moralno klofuto sebi v prilog. Tako znajo polemizovati le klerikalci, katerim ni nič za stvar, marveč le za udrihanje, pa osmešiti so hoteli nas, v istini pa smešijo sami sebe. — Takemu člankarju, kakor je v današnji „Gorici“, pa tudi ne more nikak razsoden človek ničesar verjeti, kajti jasno je že na prvi hip, da le laže in zavija — drugače bi si pač ne bil postavil na vrh nekaj, česar ni nismo pisali...

Tako se je bramlal „nemiljivo“ — „noriski večak“ okoli „Norice“, ki caplja za Pjerjem v vprašanju dež. norišnice ter je zapustil vsako pametno stališče in pozabil na koristi dežele.

Velik naliv v nedeljo po noči je povzročil več skode. Soča je bila narastla ter je drvila s seboj mnogo materijala, ki se ga rabi pri delih za novo železnico.

Vsled dežja v noči na ponedeljek niso mogli delati delavci v tunelu pod Kostanjevico. Zato so se vračali po 1 uri domov. Pri tem je spodrnilo delavcu Antonu Mikelinu, da je padel ter se ranil na čelu in na nosu. Šel je v tukajšnje bolnišnico po zdravniško pomoč.

Dr. Graziadio Luzzatto. — Poleg že naznanjene peticije Ariela Malniča iz Karala za 7750 K je vložil te dni z njim tudi Henrik Malnič drugo peticijo za 40.546-81 K pri tuk. okr. sodniji. Narok je napovedan na 11. jul. t. l. Kurator je dr. Gollob.

Tržaška podružnica „Slov. plan. društva“ napravi dne 10. julija velik izlet na Vipavo, kjer poleté na Čaven, Kucelj, Goljak itd.

V Štanjelu na Krasu so prevrtali okoli 600 m dolgi predor, ki je prav pod vasjo.

Iz Rihemberga nam poročajo, da je zgorel voz sena županu Pavlici, in sicer v Bizjakih pod vasjo. Dopisnik pravi, da če bi bil kak „liberalec“ tak, kakorsén je očka župan, ki le grabi, pa bi ga zadela taka nesreča, bi rekli, da ga Bog kaznuje! Kaj pa pravi očka župan?

Pomnožili so primerno na postaji osobje v službi za izvoz, ker se je nabralo izredno mnogo dela.

Vojak pobegnil. — Vojak tuk. 47. pešpolka Ivan Frank je pobegnil iz Gorice; ubral je baje pot v Italijo.

Kako klerikalci skrbé zase. — Duhovniki se že od nekdaj trudijo na vse mogoče načine, da spravijo kolikor mogoče dosti svojih ljudi v vse javne nastope in zборе, da se tam potegujejo za klerikalne koristi. Tako se je tam tudi sklenila postava, vsled katere duhovnikom ni treba plačevati občinskih doklad pri nobenem čavku in da so njih palače, ki jih jim zida ljudstvo na svoje troske, popolnoma proste vsakega davka. Kakor pa je znano, imajo župniki in kapelani v vseh občinah, kjer je ljudstvo še tako zabito, da se jim da voditi in komandirati, v vseh zadevah vedno prvo in zadnjo besedo, a da bi plačali kaj za občino, to jim ne diši! Tudi hišni davek bi lože plačevali kakor kmetje ter tako pomagali državi k večjim dohodkom, „oda tudi to breme so klerikalci naložili na pleča drugih davkoplačevalcev. Tako klerikalci povsod le záse skrbé, le záse delajo, bedastim kmetom, ki jih volijo za svoje poslance in zastopnike, pa za hrbtnom kažejo — fige! — „Gorenjec“.

Pevsko in bralno društvo „Zarja“ v Koprivi na Krasu priredi dne 24. julija t. l. svojo prvo veselico s plesom. Obeta biti pravi naroden praznik za ves rušni Kras. Porostvo za to daje dobro izučen domači mešan pevski zbor, dalje blagohotno sodelovanje dobro znanega „Zvona“ z Opčin in vrla nabrežinska godba. Natančneje svoječasno.

Družba sv. Cirila in Metoda je sprejela ravnokar od tvrde J. Perdana v Ljubljani kot prispevek od prodaje Ciril in Metodovih vzgalič znatno svoto 600 K; tudi je sprejela, kakor se je v izkazu daril že objavilo, od prodaje platna 200 kron, dalje od prodaje Ciril in Metodovega mila 400 kron.

— Slovinci in Slovenke, segajte le po izdelkih družbe sv. Cirila in Metoda, ker nakanjate s tem temu najvažnejšemu narodnemu društvu znatne dohodke!

V razpisu dražbe za zgradbo novega šolskega poslopja v Solkanu, razglašen v zadnji številki „Soče“ se je vrnila neljuba pomota od strani crkostavca. Rok za vlaganje ponudb poteče dne 7. julija in ne 7. junija.

Poziv! — Odbor „Matice Slovenske“ je izvolil v seji dne 28. marca t. l. odsek, ki naj pripravi vse, kar je treba za izdavo „tehničnega nemško-slovenskega slovarja“. V ta namen se obrača ta odsek do vseh, ki so morda že nabirali ali še nabirajo tehnične izraze, bodisi med narodom, bodisi po tiskovinah, s prošnjo, da mu blagovolijo svoje zbirke dati na razpolaganje ali mu vsaj naznaniti, kakšne zbirke imajo, t. j. v kakšne tehnične stroke spadajoče in kako obsirne, in ali bi jih bila volja nabrabo gradivo v porabo prepustiti „Slovenski Matici“ za slovar, ki se ima o svojem času izdati. Dopisi, tičoč se te stvari, in zbirke naj se pošiljajo „Slovenski Matici“ v Ljubljano.

Pripravljalni odsek za izdavo tehničnega slovarja.

Javni ples priredijo fantje v Renčah jutri dne 29. t. m. na prostorih g. Petra Pahorja.

Javni ples priredijo fantje v Preserjah pri Komnu dne 3. julija 1904.

Pozor! Samo Templjev in Styria-vrelec sta postavno zavarovana kislá studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Templjev“ vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema.

Oskrbništvo Rogoških vrelcev.

Vojna med Rus. in Japonci.

Bitka na morju pred Port-Arturjem.

Admiral Togo je sporočil v Tokio: V četrtek sem prejel poročilo, da je prišla ruska eskadra blizu vhoda v Port-Artur, nakar sem šel nasproti z vsem svojim brodomjem ter naletel na rusko eskadro, obstoječo iz 6 oklopnih, 5 križark in 14 uničevalk torpedov, ki je nameravala očitno prodreti proti jugu. Japonske uničevalke torpedov so napadle ladje ter so s torpedi pogrezile rusko oklopnico oblike „Peresvjat“. Neka druga oklopnica in ena križarka sta bili poškodovani. Japonska uničevalka torpedov „Sirakuma“ je bila poškodovana na kajiti. 3 možje mrtvi, trije ranjeni. Tri japonske torpedovke so lahko poškodovane.

Veliki knez Ciril odlikovan.

Car Nikolaj je velikemu knezu Cirilu za požrtvovalno vedenje v boju pri Port Arturju dne 16. aprila t. l. podaril zlato sabljo z napisom: „Za hrabrost!“

Iz južne Mandžurije.

Specijalni dopisnik „Birševskija Vjestomosti“ je v četrtek brzojavil iz Liaojanga: Dne 23. t. m. so čete pod poveljstvom generala Miščenka prisilile vojna krčila generala Kurokija, da so se morale umakniti. Danes je vse mirno. — Kaicu je v naših rokah. Tukaj je grozna vročina, 32 stopinj v senci. General Gerngross biva vzlic zadobljenih ran v bitki pri Vafankovu pri svojih četah. Dopisnik naglaša, da bi se bila izvršila bitka pri Vafankovu dne 15. t. m. lahko z veliko zmago ruskih čet.

Dvignjenje „Varjaga“.

Posrečilo se je baje, spravili z ruske križarke „Varjag“, ki je potonila pri Čemulpu, 31 topov, tri torpede in veliko množino municije.

Podpore za sibirski mesta.

Vztočno-sibirski mesta, ki imajo radi vojne velike troske, so prosila vlado pomoči. Finančni minister je ustanovil posebno komisijo, ki naj prouči položaj. Zacasno so nakazali mestu Habarovk 200.000, mestu Nikol'sk-Ussureski pa 60.000 rubljev.

V zrakoplovu iz Port Arturja v Mukden.

Ruska častnika Tuskov in Čelinski z inženirjem Zemlinskim sta se v noči 20. junija dvignila z zrakoplovom iz Port Ar-

turja, da neseta pismo gen. Steslja Kuropatkinu. Ze tri noči prej so zaman poizkusali se dvigniti, ker je bil nasproten veter in jasna noč. Četrta noč, 20. t. m., je bila brez zvezd in jugovzhoden veter. Ob 9. uri zvečer so se dvignili drzni zrakoplovci z balonom, katerega vsebina je znašala 800 m³. Hitro so se dvignili v višino 2000 m. Nikjer, tudi v trdnjavi niso opazili, da se je dvignil zrakoplov. Dobro so videli ognje Japoncev okoli trdnjave. Zjutraj ob 3. uri se jim je zdelo, da slišijo pod seboj streljanje topov. Ob 5. zjutraj se je raztrgala megla, in videli so, da jaha med dvema gricema ruska konjenica. Ob pol 7. uri so jih Rusi spodaj opazili in ustrelili nanje mnogo strelcev, ki so šli pa vsi mimo. Zrakoplovci so razvili bel prapor, odprli ventil in se spustili doli k ruskim četam, ki so jih sprejele z velikanskim navdušenjem.

Nevarnosti za baltiško brodogrje.

Japonci vedo, da baltiško brodogrje zadene njihovi mornarici smrtni udarec, ako pride srečno na bojišče, zato pa že zdaj poizkušajo in pripravljajo vse, da ga na poti pogube. Japonci so že poslali svoje ogleduhe in agente na kraje, mimo katerih mora pluti baltiško brodogrje. Mnogo Japoncev je prislo na Švedsko. Tu so prosili švedsko vlado, naj jih pusti, da „studirajo švedsko mornarico“. Vlada jim je to odbila. Sicer so pa Švedi svoje rumene goste jako prijazno sprejeli. V Rusiji se govori, da stoje v švedskih pristaniščih že japonske torpedovke, ki preže na baltiško brodogrje. To pa še ni potrjeno. Kapitan Bolšev v „Kotlinu“ razpravlja o tem in pravi: Baltiško brodogrje na vsi poti ne bo smelo pustiti k sebi nobene ladje na daljavo, iz katere je mogoče izpustiti torpedo. In sicer se bo moralo izogibati vsake ladje, kajti torpede izpušča lahko tudi naveden parnik. Zato bo moralo pluti po potih, kjer po navadi ne plovejo trgovske ladje, da ne bo ustavljalo tudi prijateljskih ladij. Ponoči bo moralo pluti brez luči, a po morskih ožinah le, če bo prepričano, da ni nevarnosti. Japonci bodo gotovo zlasti v morskih ožinah nastavili svoje pasti.

Pametni Japonci.

Parobrod „Mandžurija“ ruske vztočno-kitajske parobrodne družbe se je ob začetku vojne nahajal v ladjedelnici v Sasehu, nakar so se se ga polastili Japonci. Ruska družba se je proti temu pritožila na prizivno sodišče in pooblastila nekaj japonskih advokatov s svojim zastopstvom. Dotična razprava se je razpisala, toda japonski advokati niso niti odprli ust, da bi dokazali, da se je japonska vlada neopravičeno polastila parnika „Mandžurija“. Japonsko prizivno sodišče je seveda izreklo, da so Japonci upravičeni ugrabiti ruski parobrod. Sedaj so japonski advokati, kakor poroča „Nov. Vremja“, položili račun za svoje zastopstvo in zahtevajo nič manj kakor 20.000 rubljev. Ne dvomimo, da bi jih ne vzeli, ako bi bili Rusi tako nemumni, da bi jih plačali!

Izgube v sedanji vojni.

„Daily Chronicle“ je sestavil izkaz izgub v sedanji vojni, iz katerega poznamo, da so Rusi do sedaj izgubili 7767 mož, od katerih je samo 978 mrtvih, Japonci pa so izgubili 7742 mož, med katerimi je 2027 mrtvih, torej skoro tretjina. Največ mrtvecev so imeli Rusi pri pogibelnji „Petrovavlovsk“ (790 mož), Japonci pa pri Kinčovu (749 mož) in pri pogibelnji „Hacuze“ (700 mož). Ta izkaz je seve nepopoln in netočen, zlasti ker Japonci navadno trdovratno molče o svojih izgubah. Tako so razglasili, da so pri Vafankovu izgubili samo 1000 mož, kar je povsem neverjetno, ako se upošteva, da so Rusi izgubili okoli 3800 mož.

Pomorska bitka pred Port Arturjem.

Admiral Aleksejev je brzojavil: Port-arturska eskadra obstoječa iz 6 oklopnih, 5 križark in 10 torpedovk je zapustila pristanišče. Ko so bile ladje izven luke, so zapazile na obzorju japonsko eskadro, obstoječo iz 9 velikih ladij in 22 torpedovk.

Naša eskadra je napadla sovražnika. Do sedaj nimam še nobenega poročila o izidu bitke.

Poročilo generala Saharova.

General je brzojavno sporočil: Japonska predstraža se je dne 25. t. m. približala Kaicu na 25 kilometrov ter zasedla več vasi, Soteski Pandziabek in Panthaniau na cesti severno od Lijuna proti Kaicu sta se vedno zasedeni od Japoncev.

Japonska armada pred Port Arturjem.

Iz Sangaja so sporočili „Berl. Tagblattu“: Glasom vesti iz Tokija je razvrščene obsedne japonske armade pred Port Arturjem dovršeno. Prvi napad na trdnjavo bo koncem tega meseca. Obsedni armadi zapoveduje general Idliti, topničarstvu pa polkovnik Sato. Ob sta se izučila na nemških vojaških šolah.

Po poročilih iz Tokia so Rusi in Japonci pred Port-Arturjem le še dva km narazen. — Blokada poluotoka Liaojang je dovršena.

Oku se umika.

„Ruska brzojavna agentura“ je sporočila iz Liaojanga: Druga armada pod generalom Oku, prišedša iz juga, se je na vsej črti umaknila. Zdi se, da je Oku opustil svoj načrt, da bi se združil s Kurokijevo armado. Naše čete so zasedle Siunefen.

Grozovitost japonskih vojakov.

Princ Bourbonški, ki je na svoji oči videl, kako grozovito so ravnali Japonci z ranjenimi ruskimi vojaki, ki so celo mrtvece prebadali z bajoneti, je ukazal na postaji v Vafankovu, preden so jo Rusi zapustili, razbiti oglas z velikimi črkami. V tem oglasu je princ obvestil japonske generale in častnike o grozovitostih, ki jih je na svoje oči videl ter izražal nado, da se kaj enakega več ne dogodi.

Zadnje vesti.

Iz Berolina poročajo, da je general Miščenko porazil v četrtek Kurokijevo armado ter jej sledil 15 km daleč. Združenje armade generala Nodzu s Kurokijem je onemogočeno. — Pri katastrofi pred Port-Arturjem se je z rusko ladjo potopilo baje 750 mož in podamiral knez Uhtomski. — Poroča se o novi pomorski bitki pred Port-Arturjem. — Iz Berolina poročajo, da je pri Dalnjem zadela neka japonska vojna ladja na rusko mino ter se potopila. — Tolstoj je izdal oklic „Vstavite se“, v katerem obsoja vojno ter se obrača do vseh onih, ki so krivi vojne, rekoč, naj gredo oni pod kanone, ne ljudstvo, kliče, da treba vstaviti klanje.

Razgled po svetu.

Naredba naučnega ministerstva za stran skušenj na pravni fakulteti zagrebskega vseučilišča je že notificirana dekanu dunajske pravne fakultete Sperlu. Ta je profesorskemu zboru predlagal, naj se naredba vzame ne znanje. Hrvatski renegat Filipović je predlagal, naj profesorski zbor nastopi proti tej naredbi. Nembresch je dokazal, da profesorski zbor v ti zadevi sploh nima ničesar govoriti, a vzlic temu je obveljal Filipovičev predlog.

Nova rektorja. — Rektorjem dunajskega vseučilišča je izvoljen za bodočo šolsko leto 1900/05. dvorni kapelan dr. Fran M. Schindler, profesor bogoslovja, rektorjem graškega vseučilišča pa dr. Arnold vitez Luschin pl. Ebengreuth, prof. sor. juridične fakultete.

Vegova 150-letnica. — Odbor društva „Zvezda“ na Dunaju vabi v odborovo sejo za prireditve Vegove 150-letnice; seja bo danes dne 28. junija t. l. v hotelu „zur Post“; Dunaj I. Fleischmarkt stev. 16.

V tej seji bo posvetovanje o tem, kako sestaviti vspeh slavnosti, pomnožiti slavnostni odbor, osigurati dovoljno število slovenskih pevcev in pevk, ki naj bi pri slavnosti sodelovali.

Ob enem vabi uljudno slavna slovenska društva na obilno udeležbo izleta, ki ga priredi izobraževalno društvo „Zvezda“ v nedeljo 3. julija t. l. na Giesshübl pri Mödlingu.

Prisilne razprodaje v Avstriji l. 1903. Leta 1903. je bilo v Avstriji nad 22.000 prisilnih razprodaj. Vrednost za razprodajo namenjenega blaga so cenili na 8.098.735 K, pročano je pa bilo za 5.560.315 K.

Hrvatski časnikarji so imeli te dni v Zagrebu sestanek, na katerem so med drugim sklenili, da od 1. julija t. l. se razne društvene novice ne bodo več sprejemale brezplačno, temveč bodo morala društva za priobčevanje takih notic plačevati določeno odškodnino za pokojninski in podporni zaklad hrvatskih časnikarjev. — Tudi pri nas bo treba drugače začeti.

Muha provaročila smrt. — Na neki vaji je picila muha stolnika pri 9 topničarskemu polku v Celovcu, Rih. pl. Smekala. Vsled pika se mu je zastrupila kri ter je umrl star 48 let.

10.000 K Szapary-Dinesovih. — Kakor znano, je posl. Páp izročil bivšemu predsedniku ogerske zbornice tistih 10.000 K, s katerimi ga je hotel Dines v imenu grofa Szaparyja (ako ne grofa Khuena!) podkupiti. Pozneje je hotel Dines imeti denar nazaj, pa tudi njegovi upniki so vložili tožbe, naj jim predsednik izroči denar v poravnavo dogov. Vse tri sodne instance pa so izrekle, da ta denar nima gospodarja in da kot tak pade državi.

Iz Macedonije. — Bolgarski listi se bavijo ponovno z vestmi, ki dohajajo iz Macedonije in po katerih se da soditi, da pretijo zopet nevarnosti bolgarskemu življu. Tur'si razbojniki so naredili zopet po raznih selih premnogo krutostij. — Bolgarski komiteji so začeli zopet razvijati svojo delavnost; v okrožju Kumanovem se je pojavila znatna bolgarska četa.

Proti francoskim kongregacijam. — V Boloniji se je vršil v nedejo velik shod, kateri je sklicala „Šolska zveza“ in katerega se je udeležilo na tisoče oseb. Na shodu se je protestovalo proti temu, da bi se izročil poduk kongregacijam, in zahtevalo se je od vlade, da jim ne dovoli vstopa v Italijo.

Bratski slovenski akademski mladinci. — Srbska akademska mladina slavi v septembru t. l. na slovesen način stoletnico nastajanja in početka srbskega osvajanja izpod turskega jarma. Na to slavnost je beligradska velikašolska mladina povabila vsa akademska društva južnih Slovanov, da bi se o tej priliki sesli vsi skupaj v Belemgradu ter imeli jugoslovanski akademski kongres. V to svrhu so nas poslali iz Beleggrada, da Vas, slovensko akademsko mladino, povabimo na to slavnost. Bratsko akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju je sprejelo naše povabilo in se nam stavilo na razpolago, da nam v tej stvari pomaga, v kolikor se tiče slovenskih tovarisev. Zato prosimo Vas, ostale korporacije, da se glede vseh obvezil obrnete na imenovano društvo. V nadi, da se našemu pozivu odzovete, vas bratski pozdravljamo in kličemo: Na svidenje v Belemgradu! V imenu beligradske velikašolske mladine: Ljudomir Nešić, pravnik; Gliša Elezović, stud. phil.

50 let se ni ne obril ne ostrigel. — V Petrogradu v Ameriki živi neki 85 letni Button Smith. Pred 50 leti je bila neka volitev. Smith je tako gorel za svojega kandidata, da se je zaobljubil, da se ne da 50 let ne obriti ne ostrigati, ako ne bo izvoljen. Res ni bil izvoljen, in Smith je držal dano besedo. Lasje so rasli, brada je rasla, skoro se mu ni videlo več obraza izmed las. Dne 4. junija t. l. pa je poteklo 50 let, odkar se je bil tako zavezal. Na ta dan je stopil k brivcu. Dve uri ga je strigel in bril, potem pa je sel Smith pomlajen domov. Žena ga ni poznala, in trajalo je lep čas, predno jo je prepoznal, da je on!

Finaki sonat je obeledanil izjavo, v kateri v toplih besedah izraža svoje ogorčenje radi umora generala Bobrikova ter svari pred vzdigovanjem proti Rusiji.

107 let stara žena. — V Pančevu živi neka gospa po imenu Fema Mladenović. Rodila se je v osemnajstem stoletju, za časa vojn Napoleonovih je bila v cvetu svoje mladosti. Popolnoma je zdrava duševno in telesno.

Droboj v Budimpešti. — V vojašnici Fr. Josipa v Budimpešti sta se dvojebojevala pod izredno težkimi pogoji Stefan Kvasay in Ljodislav Ronay, dva v mestu znana gospoda. Najprvo sta streljala s pistolami, in sicer dvakrat, pa se nista zadela. Potem sta segla po sabljah. Ronay je bil ranjen na desni roki, tako da je moral intervenirati kirurg. Ker je ranjenec izjavil, da ga obveza nič ne ovira, sta se bojevala dalje. Ronay je bil večkrat ranjen, tudi v zatilnik, tako da so sekundantje vstavili dvoboj. Vzrok dvoboju je bil javni renkontre.

Avtomobili v armadi. — Avstrijska vojna uprava se bavi že dlje časa z vprašanjem glede uporabe avtomobilov za prevažanje vojnih potrebščin zlasti pri velikih vojaških vajah in za časa vojne. Kakor poročajo listi, bodo že na prihodnjih velikih vojaških vajah, ki se bodo vršile na južnem Češkem, skušali z avtomobili prevažati razne potrebščine. V to svrhu je vojna uprava že naročila 10 avtomobilov.

Grb papeža P'ja X. — Sedanji papež je, kakor znano, nizkega rodu ter ni imel svojega grba. Kakor papež si je moral prirediti grb. Novi grb sestoji iz štita, ki je razdeljen v tri polja; zgornje polje ima na rdečem dnu leva sv. Marka, grb Benetok, kjer je bil papež prej patrijarh. Srednji del je moder, spodnji pa predstavlja modrozeleno morje s poprekležečim trovoglatisim sidrom, čegar gorenji konec sega v srednje polje. Na sidru je 6 žarna zvezda. Nad grbom je papeževa tiara z dvema ključema.

Petrolej se poceni. — Glavne čistilnice mislijo znižati cene petroleja. Dne 27. t. m. imajo zastopniki omenjenih čistilnic sejo, na kateri se določijo znižane cene za mesec julij t. l. V juliju se porabi najmanj petroleja.

Potovanje kranjskih kmetovalcev v Švico. — V proučevanje kmetijskih in socialnih razmer. C. kr. kmetijska družba priredi, če se ji posreči izposlovati potrebnih podpor, skupno potovanje kranjskih kmetovalcev v Švico. Namen temu poučnemu potovanju bodi, da kmetovalci prouče napredno gospodarjenje švitskih kmetov, njih organizacijo in njih socialne razmere ter da se na mestu prepričajo o tem, kaj zmora omikan in strokovno naobrazen kmet. Potovanje utegne trajati 8 do 10 dni.

Shod nemških visokošolcev v Inomestu je nastopil proti vladni nameri, usta-

noviti na vseučilišču v Inomestu laske paralele in je sklenil, bojevati se z vsemi sredstvi za popolno odstranitev vseh laskih vseučiliških predavanj iz cele Tirolske.

Stroški za kronanje angleškega kralja. — Sedaj so šele zaključeni računi o stroških, ki so jih povzročile velike lanske slovesnosti o priliki kronanja angleškega kralja Edvarda VII. Stroški namreč znašajo 7.186.780 mark.

Afera glavarice pl. Hervay. — Ta zagonetna afera se vedno ni pojasnena. Znano je o sleparki le toliko, da je bila kot hči glumača v Charlottenburgu rojena ter se zove s pravim imenom Marija Bellach. Zaprli so jo na Dunaju ter prepeljali k okrožnemu sodišču v Ljubno zaradi poligamije. Omožena je bila baje štirikrat ter se vsakokrat ali ločila, ali pa možu kratkoma ušla. Stara je 44 let, a izdajala se je za 26letno, včasih tudi za 36letno. Tudi njen zadnji mož okrajni glavar pl. Hervay Kirchenberg ni vedel za njeno starost. Ko so jo pripeljali v Ljubno, čakalo je na kolodvoru na tisoče, radovednežev.

Zopet protesti proti koščku pravice. — Na učiliščih v Opavi in v Tesinu v Slezijski se imajo uvesti češke oziroma poljske vspešne: mal košček prava se ima dati večini prebivalstva. Ali že so zopet Nemci pe koncu s svojimi protesti. Ali grof Thun jim je povedal v lice, da je od njega prišla inicijativa za take paralele. On meni, da je tako bolje, ker sicer bi Čehi in Poljaki gotovo zasnovali privatne zavode, nad katerimi ne bi vlada imela take kontrole, kakor jo bo imela nad paralelkami. Torej tudi ta košček prava ne daja vladina pravičnost ampak le strah pred „narodnimi aspiracijami“, kakor je izredno povdarjal gospod grof Thun Hohenstein.

Priznanje na smrtni postelji. — V grški občinski bolnišnici je priznal strojar Karol Kohl malo pred smrtjo pri popolni zavesti, da je meseca julija 1901. v družbi z nekim ključavničarskim pomočnikom po imenu Alojzij Bracko na potu v St. Gallen v Švici ubil in oropal nekega inozemca, čegar priljago sta nosila. Redarstvo je pričelo takoj poizvedovati za storilcem, katerega je tudi našlo in zaprlo. Alojzij Bracko, ki je tajil skrivno umora, je izrčen deželnemu sodišču.

Vrhunec tatinske predrznosti. — Brigadir parizke policije se je nahajal neki dan na trgu „de la Madalaine“, da nadzoruje promet kočij, da se ne dogodi kaka nesreča. Kar nakrat zapazi, da mu je izginila s prsij ena kolajna, katerih je imel več pripetih na prsih. Misli, da mu je padla na tla, pa je iskal po tleh, ali zaman. Za četrte ure opazi, da mu je izginila druga, potem tretja. Potem pa je ostal pozoren ter strogo pazil, kdo se gnetje okoli njega. Kar zapazi, da se meša neka roka po njegovih kolajnah, po-grabi ter prime tatu in ga da odvesti na policijo. Tam je pripoznal tat, da so se bili odločili on in še dva druga, da hočejo brigadirja za časa vršenja službe na „Place de la Madalaine“ ukrasti s prsij vse medalje.

Tonorist Bučar — slov. Ljubljani — je angažiran na dvorno gledališče v Weimaru.

Irredenta obsojena? — Zbornica v Rimu je razpravljala dne 20. t. m. o proračunu vojnega ministrstva. Posl. Colajanni (socialist) je rekel o ozirom na irredentistične gonje, da se zaradi s njimi ne sme domovine izpostavljati nevarnostim ter bi se ne smele prirejati demonstracije, ki bi mogle dovesti do vojne! — Ministerski predsednik Giolitti je izjavil: „Priključujem se izvajanjem poslanca Colajannija. Vlada si ne pusti od nobene stranke v katerikoli stvari vplivati. Tisti, ki se hoče mešati v prasanja zunanje politike v ta namen, ki ga je omenil Colajanni, se bo smatral za sovražnika domovine.“

Slovenski arhitekt J. Plečnik je razstavil na svetovni razstavi v St. Louisu nekaj svojih načrtov, ki so zbudili pri umetniških kritikih v ameriškem občinstvu največje občudovanje.

V Belemgradu je skončala 20. t. m. sodna obravnava zoper bivšega ministra Todorovića. Sodišče ga je obsodilo v 18mesečno jeto in na povrnitev poneverjenih 29.822 dinarjev z 22% obrestmi od 24. januarja 1904. Todorović je zaklical po obsodbi: „Milim, da bo ves svet videl, da sem bil protipostavno obsojen. Obžalujem, ker sem mislil, da bo sodišče postopalo vestno in pravično.“

Nemci v Bosni. — Nemci se v Bosni vedno bolj množijo, in je bilo ob zadnjem ljudskem štetju v Bosni 900 nemških rodov s 4900 osebami, a sedaj je že 980 nemških družin s 5300 osebami, ki se skoraj vsi pečajo s poljedelstvom. Vseh Nemcev je v Bosni približno 30.000. V Sarajevu imajo Nemci dva nemška lista in tudi gledališče; Nemčija ima v Sarajevu tudi svojega konzula in Nemci delajo na to, da bi v Bosno privabili kar največ Nemcev iz Prusije!

Strelna ubila 23 oseb. — Blizu Straznice na Moravskem je pod streho nekega vodnjaka vedrilo pet delavcev. V streho je udarila strelna ter ubila vseh pet oseb. Dva sta obenem padla v vodnjak. — V severno ogrski vasi Ključ je tudi vedrilo pod nekim drevesom 18 poljskih delavcev, ko je strelna udarila v drevo ter vseh 18 ubila.

Soba v najem

brez oprave se odda takoj. Vhod prost.

Natančneje se izve
v ulici Riva Piazzutta 11.

Stanovanja

kot letovišča, meblirana ali ne se oddajo v najem v Rosenthalu. V bližini je krasen park in ribnjak, ki je vsem na razpolago. Krasi izleti in sprehodi brez cestnega prahu. Preskrbi se tudi vso potrebo.

Ponudbe na: Fr. Waňek, Rosenthal pri Gorici.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)
sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10.

priporočam svoje sifone in pokalice, katere imam vedno v zalogi po zmerni ceni.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja).

Priporočata slav. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamciva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavlja, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Še mnogo denarja na razpolago.

Povsod! Stalen, Povsod!

lahke in gospode, za lužek za osebe vsakega stanu, doma in v gostih, za navažnim obrtnim, domačim in pisarskim delom; ročnim delom itd., brez posebnega predznanja in se lahko opravlja doma ali zunaj (lahko tudi v postnem času) Ponudbe: Rudolf Rast Odd 128 Teschen na Elbi. (Vprašanja po dopisnici; označiti je ta list.) 128

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikan-ske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

= Josipu Kordinu v Ljubljani, =
pred skofijo št. 3.

Gorica • Gorica
Hôtel
„pri zlatem jelenu“
v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“-pivo.

Anton Krušič
trgovec in krojaški mojster
Corso Giuseppe Verdi št. 33
— priporoča —
ravnokar dospelo sveže blago za poletno dobo.
Ima zalogo gotovih oblek za vsak stan.

Sladočarica (sirup) Tamarindo

pripravljen v kemičnem laboratoriju
LEKARNE CRISTOFOLETTI.

Najboljša higijenična in

okrepčevalna pijača
v poletnem času.

Cena steklenici 80 vin.

Veliki požar!
zamore se lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi
brizgalnica
nove sestave, koje od de ne in leve strani vode vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!
R. A. Smekal
Zagreb,
skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.
1129 odlikovanj

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5 %. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Delež a) podpisani	K 1.210.300
b) vplačani	405.188
Dana posejila	1.631.164
Vloge	1.203.433

Išče se spretnega korespondenta za večjo tovarno.

Pogoji: katoličan, 23—26 let star, samec, popolno znanje n m-ščine, slovenščine in hrvaščine v besedi in pisavi, splošna trgovska izobrazba, lepa pisava, veselje, pridnost in zmožnost do samostojnega dela.

Le izvedljive ponudbe s sliko in prepisi spričeval je pošiljati na:

H. 3007. Haasenstein & Vogler Dunaj I.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vi iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Zaloga piva

„Dolniško družbo združenih pivovarov Zaleo-Laški Trg in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče ceske „Mošćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se oddaja le na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerno. Postražba poštena in točna.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča
tovarna stolov

Fran Švigelj

na Bragu, p. Borovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, precast, duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in sol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane
stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev, in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Karol Draščik.

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica našo državo

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši
Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, order posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Ustanovljena leta 1854.

Slovenska pivovarna

Ustanovljena leta 1854.

G. Auerjevi dediči v Ljubljani,

Wolfve ulice št. 12

priporoča svoje izborno marčno in na bavarski način varjeno pivo v
sodčkih in zabojih.

Zaloge na Grahovem in v Podbrdu na Goriškem, nadalje v Idriji, Kranju, Metliki, v
Dobrépoljah, v Polhovemgradu in na Igu na Kranjskem.

Tvrdba je bila v letošnjem letu odlikovana v Parizu za razstavljeno marčno in na
bavarski način varjeno pivo z najvišjim darilom „grand prix“, z zlato kolajno in
častno diplomo.

Svoji k svojim!!

